

Felix Erauzkin, txapeldunen artean, txapeldun

Disko, xabalina eta pisu jaurtiketetan nabarmendu zen Felix Erauzkin ermuarra eta oraindik ere inork ez ditu bere markak gainditu: 19 bider izan zen Espainiako txapeldun, 7 bider gainditu zituen estatuko errekorrak eta xabalina jaurtikitzeko modu berria asmatu zuen, besteak beste. Gainera, Eitzagara bidean zeuden Serrerías Norteñas-eko jabeak disko jaurtiketako munduko txapelketa irabazi zuen 1979an, beteteranoen kategorian. Drogetenitturriko orriotan, omenalditxo xumea egingo diogu Angel Arregi suhiak helarazitako dokumentuetan oinarrituta.

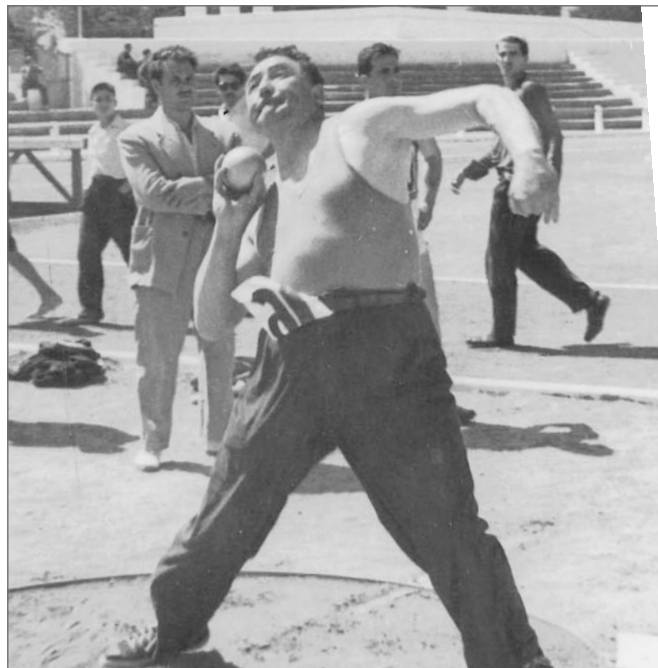
1907ko azaroaren 20an jaio zen Felix Erauzkin, Zea-nurin. Gorbeiaiko artzain Ceciloren semea zen eta umetan, aitaren makilak eta bidean topatzen zituen harriak hartu eta urrutira botatzen zituela diote aspaldiko egunkariak. Oraindik ez zekien afizio horrek poz handiak ekarriko zizkiola etorkizunean.

18 urterekin Delfin Ronda jaurtikitzailea ikusi zuen Igorren eta bere markak gaintzeko erronka hartu zuen. José Orue 'crossman' bizkaitarraren bitartez hasiko zen entrenatzen, honek Bilboko Athletic Clubera eramane baitzuen, eta San Mamesen burutu zituen Felixek lehen jaurtiketak.

Bere debutean Bizkaiko txapela lortu zuen diskoa jaurtikitzen, 1928an, baina, handik gutxira, hasiberria

zuen karrera alde batera laga behar izan zuen Marokora joateko, bertan egokitu baitzitzaion Soldadutza egitea. Itzultzean, kirola berriro ere gogoz hartu zuen. Garai horretan Bizkaian federaziorik ez zegoenez, Gipuzkoakoarekin lehiatzen hasi zen: 1932an pisu eta disko jaurtiketetan Espainiako txapeldun izan zen eta xabalina 2. postua lortu zuen, Tolosako Berazubi estadioan. Jarraian, garaipen-zerrendan ikus daitezkeen txapelketak irabazi eta errekorrak egin zituen, 1932 eta 1949 urteen artean.

Bere karrerako bigarren etena Gerra Zibilean egin behar izan zuen Felixek. Berri egindako elkarrizketa batean irakurri daitekeenez, gerra garaian trintxerak egiten jardun zuen zulatzaile moduan, eta Gerra aurretik irabazitako trofeoak, etxean

gordeta zituenak, eraman egin zizkioten.

Baina etenak egin ala ez, berdin zion: lanera bueltatutakoan errekorrak gaintzen jarraitu zuen Ermukoak. Hautsi zuen azken Espainiako errekorra 1948an izan zen, diskoan, 41 urte zituela, Portugaleteko Bomboneira estadioan.

Aipatzekoa da, gaur egun ere, Felix Erauzkin, García Tuñón, Ignacio Izagirre eta Miguel de la Quadra Salcedo direla historiako bakarrik jaurtiketaren lau modalitatetik hirutan Espainiako txapelketaren bat lortu izan dutenak.

Palankan trebea

Bestalde, euskal palanka jaurtiketan ere 8 aldiz izan zen Espainiako txapelduna, 1933 eta 1957 urteen artean, eta modalitate horretan errekorra ere izan zuen hainbatetan. Euskal Herrian ez ezik Gaztelan eta Aragoian ere egiten zen herri-kirol

hau 1936ko Berlingo Olinpiar Jokoetara joatekotan izan zen, lehiatzeko baino, erakustaldia egiteko. Baina, estatuko gobernu errepublikanoak Hitlerren gobernuak antolatu behar zituen joko horiei boikota egin zien eta kirolarien asmo guztiak bertan behera geratu ziren.

Arrazoia arrazoi, Felixek ezin izan zuen nazioarteko txapelketetan parte hartu 1948ko Londreseko Olinpiar Jokoak heldu arte. 41 urte zituen jada eta, Espainiako disko txapelduna zen arren, Wembleyko lehiak kanporatua izan zen, 44,66m.ko jaurtiketa egin eta gero. 14. postuan geratu zen, 28 partaideen artean.

'Erauzkin estiloa'

48 urte zituenean (1955ean) xabalina palanka moduan botatzen hasi zen Felix, hau da, biraka: jaurtiketa-marratik metro batzuk aldentu eta bira eginez gerturatzen zen marrra, indar zentrifugoa apro-

GARAIPEN-ZERREND:

Espainiako txapelduna 19 bider:

- Pisu (9 aldiz): 1932, 1933, 1935, 1936, 1940, 1942, 1943, 1944 eta 1949.
- Diskoa (9 aldiz): 1932, 1933, 1936, 1940, 1942, 1943, 1945, 1947 eta 1948.
- Xabalina (behin): 1933.

Espainiako errekorra 7 aldiz gaintu zuen:

- Pisu (2 bider): biak 1936an. Bere 13,90m.ko markak 1948ra arte iraun zuen.
- Diskoa (5 aldiz): lehendabiziko biak 1936an eta berriro 1943 eta bi bider 1948an. Bere 44,49m.ko markak 1949 arte iraun zuen.

Bizkaiko txapelketetan 60 garaipen lortu zituen (1928tik 1961era): 20 disko jaurtiketan, 19 palanka jaurtiketan, 15 pisu jaurtiketan, 4 xabalina jaurtiketan, behin mailu jaurtiketan eta beste behin jauzi hirukoitzean.

1979an, Munduko txapelketa irabazi zuen 70 urte baino gehiagokoan kategorian, disko jaurtiketan.

Drogeteniturti, 212 zkia.

betxatuz. Eta zergatik saiatu estilo berri batekin? Bada, xabalina jaurtikitzeko teknika berria aurkitu behar zuelako. Izan ere, 1933an zuntz-urradura izan zuen besoa eta ondorioz ezin izan zuen xabalinan berriro aritu.

Portugaleten erabili zuen teknika berria lehen aldiz, 100m. baino gehiagoko jaurtiketa lortuaz (munduko errekorra 83,66m.koa zen). Ordutik aurrera, garaiko kazetari eta kirolariek 'erauzkin estiloa' deitu zioten teknika berri horri.

Baina Felixen lagun eta jarraitzaile zen Miguel de la Quadra Salcedok akats barkaezina egin zuen 1956eko urriaren 12an. Melbourneko

Joko Olinpikoetarako 6 aste geratzen zirenean, 'erauzkin estiloa' erabili zuen Frantziako Jean Buin estadioan, erakustaldi batean, marka onak lortuta. Erakustaldia baino ez bazen ere, de la Quadra Salcedok erbia harrotu zuen eta arduradunak estilo berria aztertzen hasi ziren. Atletismo-ko arautegiak ez zuen zehazten jaurtiketa nola egin behar zen, baina teknika berri horri esker, errekorrak haustea erraza zenez, Atletismo-ko Nazioarteko Federazioak estilo hori debekatzea erabaki zuen, arriskutsua izan zitekeelakoan.

Garai horretako egunkariek diotenez, de la Quadra Salcedo estilo berria zabaldu ez ba-

Felixek bi eten egin behar izan zituen: Soldadutzara eta Gerra Zibilera joateko

lu, Erauzkinek munduko errekorra erraz apurtuko zukeen Melbourneko Joko Olinpikoetan. Kontua da, hala ere, azkenean Espainiak ez zuela parte hartu 1956ko Joko Olinpikoetan arrazoi politikoak medio.

1979an egindako elkarriketa batean irakurri daitekeenez, Felixek gaizki hartu zuen bere teknikari egindako debekua: "Nire estiloa ez zuten homologatu eta nik egindako lan guztia pikutara joan zen". "Zure estiloa aurrerapena zen?", galdetu zion kazetariak. "Dudarik gabe -berak erantzun -. Garai horretako errekorra 83m.koa zen eta nire marka 105m.koa zen. Baina Felix Erauzkin nintzen, Zeanurin jaioa, eta ez Frantzia, Britainia Handian, AEBen edo URSSen jaiotako beste inor".

Munduko txapelduna

Felix Erauzkinek 1,84m. altuera zuen eta 108 kilo pisatzen zituen. Bizi izan zen artean jardun zuen kirola egiten, ez bakarrik gaztetan. Hori dela eta, Atletismoko Federazioak beterano maila

sortu zuenean, 1966an, 58 urte zituela, beteranoen mailan lehiatzen hasi zen Erauzkin. Eta hainbat garai-pen lortu ere! Azken txapelketa 1979an irabazi zuen, 72 urterekin. Munduko txapeldun izan zen diskoa jaurtikitzen, Hannoverren, bere garaiko kirolariei aurrea hartzen, tartean Cyboulenco handiari, besteak beste.

Felix Erauzkin arotza eta egur-industrialia izan zen ofizioz, Sallabente auzoan zegoen Serrerías Norteñas zerrategian. 1980. urtean utzi zuen kirola eta 1987ko maiatzaren 7an hil zen, Getxon, 79 urte zituela. Zendu aurretik, hainbat sari eta omenaldi jaso zituen.

Bilboko 'Kili kili' aldizkarian 1980. urtearen bueltan egindako elkarriketan kazetariak egindako azken galderak hauek izan ziren: "Gaur egun ba al da palankaririk?", "Ba dira...", "Etorkizunik?", "Euskararen etorkizunaren antzekoa -erantzun zuen Felixek-: geuk egiten ez badugu, Pankorbokoek ez dute egingo..."

Dorleta Vidal

Athletic Clubeko Piru Gainzarekin batera Don Quijote saria jaso zuen.

URRETA

burdindenda

✕ Etxea

✕ Tresneria

✕ Brikolaia

✕ Rielak

✕ Giltzak

✕ Zerrailgintza

✕ Kit altzariak

Zeharkalea 8 Tel: 943 17 65 61 ERMUA

FOTOKOPIAK

KOLOREZKO FOTOKOPIAK

HANDIPENAK - TXIKIPENAK

PLANOAK - AZALEZTAPENAK

FAX PUBLIKOA

INPRIMAKETAK KAMISSETATAN

Komentukua, 6 behea 48260 ERMUA TEL. / FAX 943 17 42 89

ONTINDIA

HARATEGIA

Etxean egindako
odoloste eta txorizoak

Kantabria zeharbidea 1
48260 - ERMUA

Tel. 943 10 85 44
Mug. 678 64 85 41

Zubiaurre 14

Telef. 943 17 28 88

48260 ERMUA

EGUZKILORE